

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה דף ס"ב of נזיר
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Pesukim that refer to עכו"ם regarding נדרים and ערכין

The Mishnah's Halachos of

כופה את עבדו

ואינו כופה את אשתו

The master MAY compel his servant who is a Nazir to violate the נזיר איסורי, and the נזירות is then suspended. However, a husband may NOT compel his wife who is a Nazir to violate the נזיר איסורי.

מפר נדרי אשתו

ואינו מפר נדרי עבדו

A husband can nullify his wife's נזירות on the day he heard about it, but a master cannot nullify his servant's נזירות.

A

עכו"ם

regarding

ערכין & נדרים

אינו כופה את אשתו

כופה את עבדו

ואינו מפר נדרי עבדו

מפר נדרי אשתו

B

הפר לאשתו

הפר עולמית

הפר לעבדו

יצא לחירות ומשלים נזירותו

If the husband nullified his wife's נזירות, it is nullified forever. Even if they subsequently divorce, the נזירות does NOT then take effect.

However, if the master compelled his עבד to violate the נזיר איסורי, the נזירות is only suspended temporarily, and if the עבד is subsequently freed, he must then fulfill the נזירות.

The Machlokes רבי יוסי and רבי מאיר regarding

עבר מכנגד פניו

If after the אדון was כופה, the servant escaped from his master, is the servant permitted to drink wine?

And the two understandings for this Machlokes

B

הפר לעבדו יצא לחירות ומשלים נזירותו

הפר לאשתו הפר עולמית

עבר מכנגד פניו

If after the master compelled him to suspend the נזירות the servant escaped

ורבי יוסי אומר ישתה

ר"מ אומר לא ישתה

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf mentioned that עכו"ם אין מעריכין אבל נערכין
 A non-Jew may NOT take on ערכין, the assessment of another person. However, he MAY be the subject of ערכין made by a Yisroel, because the Pasuk that refers to ערכין states;
 דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם 'איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה'
 The words בני ישראל teach that בני ישראל מעריכין ואין העכו"ם מעריכין
 But the following word איש includes עכו"ם somewhat, in that עכו"ם נערכין

1 The Gemara mentioned...

עכו"ם

אבל נערכין MAY be the subject of ערכין made by a Yisroel	אין מעריכין May NOT take on ערכין
--	---

▼

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם 'איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה'
 Includes עכו"ם somewhat in that עכו"ם נערכין

2 The Gemara now asks,

איש כי יפליא נדר בערכך בערכין למה לי האיתקש ערכין לנדריהם
 Why is the word איש needed to include עכו"ם for ערכין? עכו"ם were already included by the היקש of ערכין to Nedarim? As the Pasuk states;
 איש כי יפליא נדר בערכך
 And the היקש teaches that just as עכו"ם are included in Nedarim, as the Pasuk states 'איש איש מבית ישראל וגו'
 אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם איש איש teaches that עכו"ם נודרין נדרים ונדבות כשיראל
 A non-Jew can donate voluntary Korbanos. So too, עכו"ם are eligible for ערכין in that עכו"ם נערכין
 However, as mentioned earlier, עכו"ם אין מעריכין
 Because of the words בני ישראל

2 **איש כי יפליא נדר בערכך בערכין למה לי האיתקש ערכין לנדריהם?**
 עכו"ם were already included by the היקש of ערכין to Nedarim:

נדריהם: איש איש מבית ישראל וגו' אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם	ערכין: איש כי יפליא נדר בערכך
--	---

עכו"ם נודרין נדרים ונדבות כשיראל

3 The Gemara offers several solutions

1.

לאיתויי מופלא סמוך לאיש

The word איש is needed to include a 12-year-old Yisroel that he may accept his own ערכין.

2.

OR

לאיתויי מופלא סמוך לאיש דעובד כוכבים

To include even a 12-year-old עכו"ם, that he may accept his own ערכין.

3.

OR

לאיתויי עכו"ם גדול

דאע"ג דגדול הוא

אינו יודע להפלות

The word איש includes an adult עכו"ם in the exclusion of להפליא, that if he does NOT comprehend Nedarim, he's disqualified from ערכין.

=====

3

The Gemara offers several solutions

1

לאיתויי מופלא סמוך לאיש

A 12-year-old Yisroel may accept his own ערכין

2

לאיתויי מופלא סמוך לאיש דעובד כוכבים

Even a 12-year-old עכו"ם may accept his own ערכין

3

לאיתויי עכו"ם גדול דאע"ג דגדול הוא אינו יודע להפלות

An adult עכו"ם is included in the exclusion of להפליא - if he does NOT comprehend Nedarim he's disqualified from ערכין

5 The Gemara cites a Braisa that elaborates;
למה רבו כופו?
לנזירות
אבל לא לנדרים ולערכין

The Gemara at first understood this statement to be teaching that the master can only compel his עבד to violate נדרים וערכין, but cannot compel him to violate his נזיר.

However, the Gemara asks that this would not be so. He would be able to compel his עבד to violate נדרים וערכין as well, because they can both be derived from the same Pasuk regarding Nedarim;

לאסור איסר על נפשו
And the word נפשו teaches
במי שנפשו קנויה לו

יצא עבד שאין נפשו קנויה לו
Only an independent person can accept נדרים ונזירות; but an עבד, who is NOT independent, CANNOT accept נדרים ונזירות without the אדון's consent.

5
בריייתא:
למה רבו כופו?
לנזירות
אבל לא לנדרים ולערכין

The Gemara at first understood this statement to be teaching

The master can only compel his עבד to violate נדרים ונזיר
איסורי נזיר
but not נדרים וערכין

~~X~~
He would be able to compel his עבד to violate נדרים וערכין as well

They can both be derived from the Pasuk regarding Nedarim:

לאסור איסר על נפשו

במי שנפשו קנויה לו
יצא עבד שאין נפשו קנויה לו

6 Therefore, Abi explains that the Braisa's statement is understood as follows:
 למה רבו צריך לכפותו לנזירות
 ואין צריך לכפותו לנדרים ולשבועה
 He only needs to use כפיה regarding נזירות, because it took effect; but he does NOT need to use כפיה regarding נדרים ולשבועה, because it does NOT take effect at all.

And the Braisa explains; because the Pasuk regarding שבועה states;
 או נפש כי תשבע וגו' להרע או להטיב
 A person is liable for a שבועה for something bad or good.
 הטבה והיקש, a comparison, of הרעה to הטבה רשות

מה הטבה רשות
 אף הרעה רשות
 Just as doing something good is optional, doing something bad must also be something that's optional.
 This excludes a שבועה that is

להרע לאחרים
 שאין הרשות בידו
 If it's detrimental to others, it cannot take effect, because he has no right to harm others. Therefore,
 אין צריך לכפותו לנדרים ולשבועה
 שאין הרשות בידו

The עבד cannot make Nedarim and שבועות which weaken his strength and affect his work, because it's detrimental to his master.

However,
 צריך לכפותו לנזירות
 Even though נזירות can also potentially weaken him; however, as Tosfos explains,
 נזירות חל על דבר שאין הרשות בידו
 נזירות takes effect even in a situation where he has NO right to do that; as the Gemara earlier on ד' דף' derives from a Pasuk

שבועה שאשתה וחזר ואמר הריני נזיר
 אתיא נזירות חיילא על שבועה
 If someone made a שבועה to drink wine, and then took on to become a Nazir, the נזירות overrides the שבועה, and he may NOT drink wine.
 =====

6

Abi explains the Braisa as follows

למה רבו צריך לכפותו לנזירות ואין צריך לכפותו לנדרים ולשבועה

או נפש כי תשבע וגו' להרע או להטיב

מה הטבה רשות אף הרעה רשות

This excludes a שבועה that is להרע לאחרים שאין הרשות בידו

Therefore, אין צריך לכפותו לנדרים ולשבועה שאין הרשות בידו

However, צריך לכפותו לנזירות

7 Zugt Di Mishnah
 עבר מכנגד פניו
 If after the master compelled him to suspend the נזירות, the servant escaped;
 ר"מ אומר לא ישתה
 ורבי יוסי אומר ישתה
 רבי מאיר holds that the עבד may NOT drink wine anymore.
 While רבי יוסי holds that he MAY drink wine.

7 *משנה*

עבר מכנגד פניו
 If after the master compelled him to suspend the נזירות the servant escaped

ורבי יוסי אומר **ישתה** ר"מ אומר **לא ישתה**

8 The Gemara first says
 לימא בדשמואל קמיפלגי
 דאמר שמואל המפקיר עבדו יצא לחירות
 וא"צ גט שיחרור
 They disagree in Shmuel's ruling that if a master declares his slave ownerless, he becomes free immediately, and does not require a release document. As Tosfos explains;
 כיון שברח העבד
 מסתמא נתייאש ממנו האדון
 והיינו הפקר
 When the servant escaped, the master most likely gave up hope of getting him back, which is the equivalent of surrendered ownership.

8 *אימא בשמואל קמיפלגי:*

דאמר שמואל
המפקיר עבדו יצא לחירות
וא"צ גט שיחרור

כיון שברח העבד
 מסתמא נתייאש ממנו האדון
 והיינו הפקר
Therefore, the מחלוקת is as follows:

ורבי יוסי אומר **ישתה** ר"מ אומר **לא ישתה**

Because **לית ליה דשמואל** Because **אית ליה דשמואל**

Therefore, the נזירות does not take effect because he is still under the jurisdiction of his master *Therefore, יצא לחירות מאליו נזירות*

Therefore, the מחלוקת is as follows:

ר"מ אומר לא ישתה

Because

אית ליה דשמואל

He agrees with שמואל's Halachah that the עבד becomes a free man. Therefore, as the previous Mishnah rules, יצא לחירות משלים נזירותו

The נזירות now takes effect.

רבי יוסי אומר ישתה

Because

לית ליה דשמואל

He disagrees with שמואל's Halachah, and the servant does NOT become free. Therefore, the נזירות does not take effect because he is still under the jurisdiction of his master.

9 The Gemara answers that this is not necessarily so, דכולי עלמא אית להו דשמואל
They both generally agree with שמואל's Halachah that when a master makes his slave הפקר he becomes free. However, in our Mishnah's case, the master was NOT מייאש yet, and he is NOT free; and therefore, the נזירות does NOT take effect since his master objected.

And the Machlokes is something else entirely
ר"מ אומר לא ישתה
Because
ליהוי ליה צערא
כי היכי דליהדר גביה
The אדון wants his servant to suffer from the lack of wine, which will then compel him to return, and as Tosfos explains
אין האדון מקפיד כשאינו אצלו
The master does NOT care for the עבד's well being while he is away, and he is NOT concerned that this may affect his health.
While
רבי יוסי אומר ישתה
Because
סוף סוף מיהדר הדר ואתי גביה
There is no need to compel the servant to return, because he will eventually return on his own. Therefore, לישתי חמרא כי היכי דלא ליכחוש
The אדון wants him to drink wine, because he DOES care for the עבד's well being while he is away, since this could affect the עבד's performance upon his return.

9 ~~X~~
דכולי עלמא אית להו דשמואל
When a master makes his slave הפקר
he becomes free

However, in our Mishnah's case
The master was NOT מייאש yet
and he is NOT free
Therefore, the נזירות does NOT take effect
since his master objected

The Machlokes is...

ורבי יוסי אומר
ישתה
Because
סוף סוף מיהדר הדר
ואתי גביה
Therefore,
לישתי חמרא
כי היכי דלא ליכחוש

ר"מ אומר
לא ישתה
Because
ליהוי ליה צערא
כי היכי דליהדר גביה
אין האדון מקפיד
כשאינו אצלו